

**VILNIAUS RADVILŲ GIMNAZIJOS REAGAVIMO Į MOKINIŲ PSICHOAKTYVIŲJŲ
MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO PSICHOAKTYVIOSIOMIS
MEDŽIAGOMIS ATVEJUS BEI PAGALBOS TEIKIMO MOKINIAMS, JŲ TĖVAMS AR
KITIEMS ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Vilniaus Radvilų gimnazijos reagavimo į mokinių psichotropinių medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviomis medžiagomis atvejus ir pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo jomis ar jų platinimo atpažinimą, tinkamą reagavimą gimnazijoje, principus ir eigą, nustato pagalbos teikimo būdus gimnazijoje bei nukreipimo pagalbos už gimnazijos ribų sąlygas ir galimybes Vilniaus miesto savivaldybėje (toliau – Savivaldybė).

2. Aprašo tikslas – nustatyti ir taikyti vieningą reagavimo į Gimnazijoje pastebėtus mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo ir (ar) platinimo atvejus tvarką, stiprinti pagalbos teikimą Gimnazijoje bei didinti nukreipimo gauti pagalbos dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo už Gimnazijos ribų mastą.

3. Tvarka parengta, vadovaujantis Mokyklų reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo ir (ar) platinimo atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų atstovams pagal įstatymą aprašu, patvirtintu Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2024 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. 1-653.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. apsinuodijimas – patologinė organizmo būklė, kurią sukelia narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimas;

4.2. apsvaigimas – psichikos būseną ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos narkotinės, psichotropinės ar kitos psichiką veikiančios medžiagos;

4.3. disponavimas psichoaktyviosiomis medžiagomis – tai legalių ar nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų buvimas mokinio žinioje (su savimi, patalpoje, slėptuvėje ar kitoje vietoje);

4.4. eksperimentavimas psichoaktyviosiomis medžiagomis – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas dėl smalsumo išbandyti, nepakankamo psichologinio atsparumo ar socialinių emocinių įgūdžių stokos ar kitų priežasčių, kai vartojama vieną ar kelis kartus nereguliariai, nedideliais kiekiais;

4.5. mokinio atstovų pagal įstatymą sutikimas – rašytinis sutikimas ar Gimnazijos ugdymo sutartyje su mokinių atstovais pagal įstatymą numatyta nuostata, suteikianti teisę Gimnazijos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui patikrinti mokinio daiktus, kilus įtarimams dėl draudžiamų daiktų turėjimo;

4.6. nepriežiūra – tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą ar už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis vaikui būtinų fizinių, emocinių ir socialinių poreikių netenkinimas ar aplaidus tenkinimas, dėl kurio vaikas mirė, buvo sutrikdyta jo sveikata ar normali raida arba sukeltas pavojus vaiko gyvybei, sveikatai ar normaliai raidai;

4.7. priklausomybė – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, kai dėl centrinėje nervų sistemoje įvykusių pokyčių, padidėjusios tolerancijos medžiagai, pasireiškiančios abstinencijos diagnozuojama lėtinė liga, sukelianti psichologinę ar fizinę priklausomybę, kuriai būdingi atkryčiai;

4.8. psichoaktyviosios medžiagos – tai alkoholis, tabakas, tabako gaminiai ir su jais susiję gaminiai, kitos narkotinės, psichotropinės medžiagos bei priemonės, kurias asmenys naudoja ir / ar vartoja, siekdami pakeisti savo emocinę būseną, mąstymą ar elgesį;

4.9. rizikingas vartojimas – tai pasikartojantis psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, tokiu būdu ar tokiu kiekiu, kuris gali sukelti sveikatos sutrikimus, socialines problemas, psichologinius sutrikimus ar kitus neigiamus padarinius, bet dar nesukelia priklausomybės;

4.10. švietimo pagalba – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą, pasitelkiant profesinį orientavimą, švietimo informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą;

4.11. žalingas vartojimas – tai reguliarius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, sukeliantis akivaizdžias pasekmes sveikatai, gerovei ir raidai, atpažįstamas kaip problema dėl Gimnazijos nelankymo, patirtų eismo įvykių, patekimo į teisės saugos akiratį ar kitų aplinkybių.

5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS

GINNAZIJOS REAGAVIMAS Į MOKINIŲ PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ATVEJUS

6. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais Gimnazija vadovaujasi nešališkumo, konfidencialumo, profesionalumo, nediskriminavimo ir pagarbos žmogaus teisėms principais, užtikrindama asmens duomenų saugumą siekdama tinkamai reaguoti į šiuos atvejus.

7. Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo vadovaudamasis mokymo sutarties 2.17 punktu, kai kyla įtarimų dėl draudžiamų daiktų, įskaitant psichoaktyvias medžiagas, turėjimo, platinimo ar disponavimo, turi teisę patikrinti mokinio turimus asmeninius daiktus.

8. Visais mokinio vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nedelsdamas apie šiuos atvejus informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ar kitus atstovus pagal įstatymą ir kviečia juos atvykti į mokinio buvimo vietą – sveikatos priežiūros įstaigą arba Gimnaziją.

9. Kiekvienas Gimnazijoje dirbantis mokytojas bei administracijos darbuotojas (toliau bendrai – Gimnazijos darbuotojas), įtaręs, pastebėjęs ar gavęs informaciją, kad Gimnazijos patalpose ar teritorijoje mokinyss disponuoja psichoaktyviosiomis medžiagomis ir (ar) jas vartoja, ir yra apsaigęs arba apsinuodijęs, atlieka šiuos veiksmus nurodytu eiliškumu:

9.1. stebi mokinio sveikatos būklę ir įvertina būtinosios medicinos pagalbos reikalingumą;

9.2. jeigu mokiniui reikalinga būtinoji medicinos pagalba:

9.2.1. nedelsdamas kviečia greitosios medicinos pagalbos brigadą skubiosios pagalbos tarnybos ryšio numeriu 112;

9.2.2. organizuoja pirmosios pagalbos teikimą mokiniui, vadovaudamasis Gimnazijos pirmosios pagalbos organizavimo tvarka;

9.2.3. informuoja Gimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį apie situaciją, taip pat visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią visuomenės sveikatos priežiūrą Gimnazijoje;

9.3. jeigu mokiniui būtinoji medicinos pagalba yra nereikalinga, palydi mokinį pas Gimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį, kuris:

9.3.1. atskiroje patalpoje kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyvias medžiagas vartojo ir (ar) kokiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis disponuoja, iš kur jų gavo, psichoaktyvias medžiagas vartojo vienas ar su kitu (-ais) mokiniu (-iais), jeigu su kitu (-iais) mokiniu (-iais), tai su kuriuo (-iais), ar gali būti kuriam (-iems) nors mokiniui (-iams) reikalinga pagalba, prašo mokinio parodyti jo turimus daiktus, kai kyla įtarimų dėl psichoaktyviųjų medžiagų disponavimo. Daiktų patikrinime pagal galimybes dalyvauja mažiausiai du asmenys – Gimnazijos darbuotojai, iš kurių vienas yra Gimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo ir atlieka vieną iš šių veiksmų:

9.3.1.1. jei nėra randama psichoaktyviųjų medžiagų, kalbasi kartu su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ar kitais atstovais pagal įstatymą apie psichoaktyviųjų

medžiagų vartojimo galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui išvengti galimus prevencinius veiksmus;

9.3.1.2. jei legalios psichoaktyvios medžiagos (alkoholiniai gėrimai, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės taip pat rūkomieji žoliniai gaminiai), randamos pirmą kartą, jas atiduoda atvykusiems mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) ar kitiems atstovams pagal įstatymą, kalbasi kartu su jais ir mokiniu apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus, užpildo Daiktų paėmimo protokolą (Aprašo 3 priedas), siekiant užtikrinti šio įvykio fiksavimą, kuris saugomas Gimnazijos vidaus dokumentuose;

9.3.1.3. jei legalios psichoaktyvios medžiagos (alkoholiniai gėrimai, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės taip pat rūkomieji žoliniai gaminiai), randamos ne pirmą kartą, kalbasi kartu su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ar kitais atstovais pagal įstatymą apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus, užpildo Daiktų paėmimo protokolą (Aprašo 3 priedas) ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną Gimnazijos vardu adresu www.ePolicija.lt praneša apie psichoaktyviųjų medžiagų radimo atvejį ir pateikia Daiktų paėmimo protokolą;

9.3.1.4. jei randama, kad mokinyss turi nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų, kurios gali būti tablečių, kristalų, suktinių, žolinių mišinių, miltelių, druskų ar kitu pavidalu arba kyla abejonių dėl medžiagos legalumo, nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą, iki policijos pareigūnų atvykimo neliečia, neuosto, neleidžia sunaikinti rastų nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų ir apriboja mokinio galimybę naudotis ryšio priemonėmis.

9.3.2. mokiniui nesutinkant parodyti turimų daiktų, atskiroje patalpoje kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyvias medžiagas vartojo ir (ar) kokiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis disponuoja, iš kur jų gavo, psichoaktyvias medžiagas vartojo vienas ar su kitu (-ais) mokiniu (-iais), jeigu su kitu (-iais) mokiniu (-iais), tai su kuriuo (-iais), ar gali būti kuriam (-iems) nors mokiniui (-iams) reikalinga pagalba, informuoja mokinį ir atvykusius mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ar kitus atstovus pagal įstatymą, jog policijos pareigūnai gali imtis teisėtų veiksmų, įskaitant daiktų apžiūrą, ir nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą.

10. Visais galimais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atvejais Gimnazijos vadovas ir (ar) jo įgaliotas asmuo:

10.1. pastebėjęs ar gavęs informaciją apie Gimnazijos patalpose ar teritorijoje pastebėtą šiuo metu vykstantį ir (ar) ką tik įvykusį psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atvejį, nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą;

10.2. gavęs informaciją apie anksčiau įvykusį arba jau žinomą atvejį, kad mokinyss įsigijo psichoaktyviųjų medžiagų Gimnazijos patalpose ar teritorijoje ar konkretus mokinyss galimai platino psichoaktyvias medžiagas, pateikia gautą informaciją policijos skambučių linijos telefono numeriu +370 700 60 777 arba adresu www.ePolicija.lt

11. Jei Gimnazijos patalpose ar teritorijoje Gimnazijos darbuotojas randa psichoaktyviųjų medžiagų, tačiau nežinoma, kam jos priklauso, jas perduoda Gimnazijos vadovui arba jo įgaliotam asmeniui, kuris nedelsdamas:

11.1. rastas legalias psichoaktyvias medžiagas (alkoholinius gėrimus, tabaką, tabako gaminius, su tabako gaminiais susijusius gaminius (elektronines cigaretes, jų pildykles taip pat rūkomojus žolinius gaminius) sunaikina vadovaudamasis Gimnazijos nustatyta atliekų tvarkymo tvarka;

11.2. rastas nelegalias narkotines, psichotropines medžiagas arba, jei kyla abejonių dėl medžiagos legalumo, skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 informuoja skubiosios pagalbos tarnybą, užtikrina šių medžiagų saugojimą iki perdavimo policijai. Atvykus policijai surašo pranešimą apie rastas medžiagas, kuriame nurodo jų radimo aplinkybes, medžiagų kiekį ir patvirtina perdavimo policijos pareigūnams faktą.

12. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais Gimnazijos darbuotojai informuojami apie juos naudojant nuasmenintus, neleidžiančius nustatyti mokinio ir jo tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą tapatybės, duomenis, siekiant pakartotinai priminti Gimnazijos vidaus tvarkos taisyklių laikymosi svarbą, taikomas prevencijos priemonės mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą ir (arba) Apraše nustatytą teisinį reguliavimą.

III SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMAS MOKINIAMS IR JŲ TĖVAMS AR KITIEMS ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ

13. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais po Aprašo II skyriuje nurodytų reagavimo veiksmų atlikimo Gimnazijoje organizuojama ir teikiama pagalba:

13.1. kai nustatytas pirmas mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo organizuoja susitikimą su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ar kitais atstovais pagal įstatymą ir paskiria atsakingą asmenį, koordinuosiantį pagalbos teikimą mokiniui ir (ar) jo tėvams (globėjams, rūpintojams) ar kitiems atstovams pagal įstatymą;

13.2. kai nustatytas pakartotinis mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, informuojama Gimnazijos Vaiko gerovės komisija ir šaukiamas posėdis.

14. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijoje:

14.1. pagalbos teikimo galimybės svarstomos prieš tai jas aptarus su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ar kitais atstovais pagal įstatymą;

14.2. sprendimai dėl pagalbos turinio ir formų priimami vadovaujantis mokinio nuomonės išklauso ir geriausių jo interesų įgyvendinimo principais, siekiant sumažinti mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikas;

14.3. turi būti išklausoma visų asmenų, dalyvaujančių teikiant pagalbą, nuomonė, susitariama dėl konkrečių veiksmų Gimnazijoje, nustatomi veiksmai, už kurių įgyvendinimą yra atsakingas Gimnazijos atstovas, mokinys ir jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ar kiti atstovai pagal įstatymą, numatomas bendras įgyvendintų veiksmų rezultatų aptarimas;

14.4. kreipiamasi į Gimnazijos vadovą dėl galimybės inicijuoti kreipimąsi į Vilniaus miesto savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių dėl koordinuotos pagalbos teikimo šeimai.

15. Pagalba pagal galimybes apima švietimo pagalbos, Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro teikiamas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, neformaliojo švietimo ar kitų švietimą papildančio ugdymo veiklų organizavimą, kitų veiklų vykdymą Vilniaus miesto savivaldybėje.

16. Teikiant pagalbą siekiama:

16.1. padėti mokiniui tapti psichologiškai atsparesniam, užimtam, gebančiam palaikyti santykius su bendraamžiais ir suaugusiais, rūpintis savo fizine ir psichikos sveikata, įtraukiant mokinį į neformaliojo švietimo veiklas, socialiniams emociniams įgūdžiams ugdyti skirtus užsiėmimus, prevencines programas ar kitą Gimnazijoje vykdomą veiklą, arba nukreipiant į neatlygintinas šiems tikslams pasiekti tinkamas veiklas už Gimnazijos teritorijos ribų, taip pat bendradarbiaujant su Vilniaus miesto savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi padėti spręsti sveikatos, socialines, švietimo ar kitas problemas tikslingai pasirenkant Vilniaus miesto savivaldybėje neatlygintinai teikiamas paslaugas ir pagalbą.

16.2. padėti mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) ar kitiems atstovams pagal įstatymą ugdyti sveikatą, kritinį mąstymą, suteikiant Gimnazijoje informaciją ar pateikiant nuorodas į informacijos šaltinius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos temomis;

16.3. padėti mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) ar kitiems atstovams pagal įstatymą stiprinti įgūdžius, susijusius su santykių, bendravimo gerinimu, vaiko saugumo užtikrinimu, užimtumo planavimu ir kitais, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos veiksmais, bendradarbiaujant su Vilniaus miesto savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi ir (ar) Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritoriniu skyriumi, nukreipti į Vilniaus miesto savivaldybėje prieinamas neatlygintinas mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) ar kitų atstovų pagal įstatymą švietimo ir įgūdžių ugdymo veiklas.

17. Pagalbos priemonių turinys nukreiptas į:

17.1. psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis priešasčių ir galimų pasekmių aptarimą su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ar kitais atstovais pagal įstatymą;

17.2. rekomendacijų mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) ar kitiems atstovams pagal įstatymą teikimą dėl tarpusavio santykių šeimoje, santykių su bendraamžiais, laisvalaikio leidimo, mokymosi, taisyklių taikymo ir laikymosi Gimnazijoje ir šeimoje bei kitais psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikos mažinimui aktualiais klausimais;

17.3. mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ar kitų atstovų pagal įstatymą nukreipimą pagalbos į Vilniaus miesto savivaldybės ir valstybės įstaigose teikiamas neatlygintinas visuomenės ar asmens sveikatos priežiūros, socialines paslaugas, švietimo pagalbą ar kitą pagalbą, bendradarbiaujant su Vilniaus miesto savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi ir (ar) Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritoriniu skyriumi;

17.4. kitus Gimnazijos veiksmus, tikslingai nukreiptus į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejų pasikartojimo prevenciją.

18. Teikiama pagalba turi būti aprašyta Gimnazijos kartu su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ar kitais atstovais pagal įstatymą sudarytame rašytiniame pagalbos teikimo plane, kuris įforminamas laisva forma. Jame numatomi teikiamos pagalbos tikslai, sutarti veiksmai jiems pasiekti, už veiksmų įgyvendinimą atsakingi asmenys (Gimnazijos atstovas, mokinys, jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ar kiti atstovai pagal įstatymą) ir veiksmų įgyvendinimo terminai.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Su Aprašu ir jo pagrindu vykdomais veiksmais visi Gimnazijos darbuotojai supažindinami pasirašytinai bei informuojami mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) ar kiti atstovai pagal įstatymą.

20. Tais atvejais, kai mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ar kiti atstovai pagal įstatymą nepriima Gimnazijoje siūlomos pagalbos sau ar savo vaikui, nebendradarbiauja su Gimnazijos administracija, pedagogais ir švietimo pagalbos mokiniui specialistais, neatsižvelgia į specialistų pateiktas rekomendacijas, nesikreipia dėl pagalbos vaikui ir šeimai į Vilniaus miesto savivaldybės ir valstybės įstaigas, Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo konsultuojasi ir (arba) informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

21. Vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), asmens duomenys pagal Aprašą tvarkomi, siekiant nustatyti ir tinkamai sureaguoti į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei organizuoti ir teikti reikiamą pagalbą mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ar kitiems atstovams pagal įstatymą.

Vilniaus Radvilų gimnazijos reagavimo į
psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo,
platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar kitiems atstovams pagal
įstatymą tvarkos aprašo
1 priedas

GALIMI PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO ATPAŽINIMO POŽYMIAI

1. Trumpalaikio vartojimo atpažinimo požymiai:

1.1. Akies vyzdžio dydis ir reakcija į šviesą. Esant apsinuodijimui stimulatoriais, atmerkus akies voką, krintant tiesioginei šviesai, akies vyzdys lieka išsiplėtęs, esant apsinuodijimui opioidais – akies vyzdys lieka susitraukęs, esant apsinuodijimui hašišu arba marihuana – akies vyzdys pulsuoja didėdamas (atkreiptinas dėmesys, kad akies vyzdys neženkliai pulsuoja, net ir nevartojus psichoaktyviųjų medžiagų).

1.2. Nistagmas – ritmiškas, nevalingas abiejų akių obuolių trūkčiojimas. Jis gali pasireikšti, kai kraujyje yra viena ir daugiau promilių alkoholio, atpažįstamas stebint akių obuolius bent keliolika sekundžių.

1.3. Laiko pajautimas. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali sutrikti laiko suvokimas, suprastėti gebėjimas suprasti paprastas instrukcijas. Tai galima patikrinti, paprašant pastovėti suglaudus kojas, ištiesus į priekį rankas, atlenkus galvą atgal ir užsimerkus ir pranešti, kai praeis 30 sekundžių. Nepavartojus psichoaktyviųjų medžiagų galima apsiriki 10 sekundžių.

1.4. Dūrių žymės. Jeigu psichoaktyviosios medžiagos švirkščiamos, lieka dūrio žymės, kurios laikui bėgant keičiasi: 0–8 val. – raudona dėmė (paraudęs ratas); 8–96 val. – šviesaus sukrešėjusio kraujo pėdsakai; 5–14 dienų – tamsios dėmės.

1.5. Kvapas. Pavartojus alkoholinių gėrimų jaučiamas alkoholio kvapas iš burnos ar nuo drabužių, tabako ar tabako gaminių – tabako kvapas, marihuanos – keistas, neįprastas, cheminių medžiagų kvapas.

1.6. Bendri apsinuodijimo požymiai. Apsinuodijus gali atsirasti mieguistumas, sąmonės praradimas, pykinimas, vėmimas, galvos svaigimas, pasireikšti perkaitimas ar dehidratavimas, krėsti drebulys, apimti panika ar pasireikšti kiti apsinuodijimo požymiai. Esant tokiems požymiams, reikia kviešti greitosios medicinos pagalbos brigadą, prireikus suteikti mokiniui pirmąją pagalbą.

1.7. Netipinio elgesio požymiai. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali atsirasti mokinio nebūdingo elgesio požymių, kurie pasireiškia atskirai arba kartu su šio priedo 1.1-1.7 papunkčiuose nustatytais požymiais. Mokinys gali tapti agresyvus, elgtis impulsyviai – imti rėkti, bėgti, blaškytis, neadekvačiai reaguoti į aplinką. Jam gali prasidėti haliucinacijos, apimti baimė, prasidėti kliesdėsiai arba sulėtėti kalba.

2. Ilgalaikio vartojimo atpažinimo požymiai:

2.1. Asmenybės pokyčiai: nuotaikos ar būdo savybių pasikeitimas, brandumo stoka, santykių su tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą, ryšių su draugais pokyčiai, siekių stoka, savęs nuvertinimas, neigimas ir melavimas, vėlavimas, nepaaiškinama baimė, įtarumas arba savisaugos instinkto stoka, priešiškus kitiems ir sau, agresyvumas.

2.2. Veiklos ir įpročių pokyčiai: be pateisinamos priežasties nebuvimas namuose ar Gimnazijoje, pareigų namuose ar Gimnazijoje neatlikimas, pakitęs bendravimas su bendraamžiais, kitais žmonėmis; slapukavimas, konfliktai namuose ar Gimnazijoje, nuolatinis negebėjimas susikaupti, greitas įniršis uždavus klausimus, susijusius su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, nuolatinis liūdesys, ženklūs finansinės padėties pokyčiai.

2.3. Išvaizdos pokyčiai: higienos stoka, raudonos ar ašarojančios akys, išsiplėtę arba susiaurėję akių vyzdžiai, nuolatinė sloga.

2.4. Sveikatos ir normalaus dienos, nakties ritmo pokyčiai: apetito stoka ar padidėjęs apetitas, dažnas kosulys, keista kalba, miego problemos, išsiblaškyimas, energijos stoka.

2.5. Tarp mokinio daiktų pastebimi psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įtarimą keliantys daiktai ar medžiagos – nikotino pagalvėlės, kristalai, impregnuoti lapeliai, elektroninių cigarečių pildyklės, žiebtuvėliai, milteliai, kapsulės, tabletės ir pan.

Vilniaus Radvilų gimnazijos reagavimo į
psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo,
platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar kitiems atstovams pagal
įstatymą tvarkos aprašo
2 priedas

GALIMI PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PLATINIMO ATPAŽINIMO POŽYMIAI

1. Pajamos. Ryškiausias ženklas, kad mokinys platina psichoaktyvias medžiagas, yra jo pajamos. Jei mokinys staiga pradeda pirkti daiktus pats, neturėdamas pajamų šaltinio, tai galimai lemia psichoaktyvių medžiagų platinimas kaip paslėptas pajamų šaltinis.

2. Užrašai. Dažniausiai psichoaktyvias medžiagas platinantys mokiniai registruoja savo išlaidas ir pajamas. Daugelis iš jų tai daro, siekiant fiksuoti, kas ir už ką yra skolingas. Kiekvienas užrašų įrašas gali būti užkoduotas skaitine ar raidine seka.

3. Įranga. Jei platinamos psichoaktyviosios medžiagos, mokinys tikriausiai turi tam reikalingas priemones. Tai apima psichoaktyviosioms medžiagoms vartoti ar supakuoti skirtus daiktus, tokius kaip:

3.1. priemonės – medžiagos, dedamos į psichoaktyvias medžiagas siekiant padidinti pajamas ir pakeisti poveikį. Šios medžiagos atskiedžia psichoaktyvias medžiagas, keičia jų stiprumą, pavyzdžiui, miltai, krakmolai, cukrus ir kofeinas;

3.2. rūkymo pypkės, bongai;

3.3. nedidelio dydžio maistinės svarstyklės;

3.4. užspaudžiami plastikiniai maišeliai;

3.5. aliuminio folija.

4. Vartojimo požymiai. Nors tai nėra tiesioginis psichoaktyviųjų medžiagų platinimo požymis, tačiau daugelis psichoaktyviųjų medžiagų platintojų patys pradeda vartoti psichoaktyvias medžiagas.

5. Kitų mokinių elgesys ir turima informacija. Neretai psichoaktyviųjų medžiagų platintojas dėl vienokių ar kitokių priežasčių išnaudoja kitus mokinius įvairioms užduotims atlikti. Mokinių bendruomenė paprastai turi daug informacijos vieni apie kitus, tad psichoaktyviųjų medžiagų platintojas visuomet yra žinomas.

Vilniaus Radvilų gimnazijos reagavimo į
psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo,
platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar kitiems atstovams pagal
įstatymą tvarkos aprašo
3 priedas

(Daiktų paėmimo protokolo forma)

Vilniaus Radvilų gimnazija

DAIKTŲ PAĖMIMO PROTOKOLAS

Data	
Dokumento Nr.	
Surašymo vieta	

Daiktų paėmimą atlieka (vardas, pavardė, pareigos)				
Atliekant daiktų paėmimą, dalyvauja (vardas, pavardė, pareigos ar statusas)				
Paimti daiktai:				
Eil. Nr.	Tikslus daikto aprašymas	Mato vnt.	Kiekis	Pastabos
1.				
2.				
3.				
Asmuo, iš kurio paimti daiktai: Daikto savininkas:				
Atliekant daiktų paėmimą dalyvavusių asmenų pareiškimai				
Žyma apie protokolo kopijos įteikimą ir daiktus paėmusio asmens vardas, pavardė, parašas				

